

Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

«Təsdiq edirəm:» Tədris məsələləri üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən :
 dos.Z.I. Məmmədov

12 sentyabr 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050602- Aqrarmühəndislik
Fakültə: Aqrar və mühəndislik
Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər
I.Fənn haqqında məlumat:
Fənnin adı: Toxum səpən və səpinə qulluq edən maşınlar

Kodu: İPF-B20
Tədris ili: IV (2025-2026) semestr: III
Tədris yükü: cəmi-45 saat. Auditoriya saati-45 (mühazirə 30, laboratoriya 15)
Təhsil forması: Əyani
AKTS üzrə kredit: 4
Auditoriya №: _____
Saat

II.Müəllim haqqında məlumat:
Adı, soyadı, dərəcəsi: b/m İmanov İsmayil Gülməmməd oğlu
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.Fizuli küçəsi 170 A
Məsləhət günləri və saati
E-mail ünvanı: ismayil.imanov.55@mail.ru

III.Tövsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaitləri və metodik vəsaitlər:

1. Kənd təsərrüfatı maşınları ilə işlərin yerinə yetirilməsi.---Modul
Müəllif—İsrafil İsmayilov.
2. C.Q. Ələkbərov, İ.İ. İsmayilov "Aqrar istehsalatın texniki təmiri" Bakı—
2001.
3. İ.İ. İsmayilov "Mexanikləşdirilmiş işlərin hesaba alınması və
keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi".
4. Y.S. Kozlov "Kənd təsərrüfatında maşınlara texniki xidmət göstərilməsi
və onların təmiri"

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V .Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi:

"Toxum səpən və səpinə qulluq edən maşınlar" fənni tələbələrə k/t maşınları o cümlədən toxum səpən maşınlar haqqında geniş məlumat verir, k/t maşınların iş prosesi ilə onları tanış edir. Səpin maşınlarının iş prosesini onlara öyrədir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2025-ci il tarixli qərarına uyğun davamiyyət meyarlarını nəzərə almaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır .

VIII. Qiymətləndirmə

Tələbələrə bəlli 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokvium görə, 20 bal seminar və ya bal laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə. Elmi Şuranın 16 may 2021-ci il tarixli qərarına uyğun qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahanda qazanılan ballar maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakı kimidir:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
 - 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açə bilər.
 - 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
 - 7 bal – tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.
 - 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
 - 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
 - 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
 - 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır.
 - 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
 - 0 bal – suala cavab yoxdur.
- Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə, tələbənin imtahangöstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

№	Bal	Qiymət	
		Sözle	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görələcək.

X. Təqvim-mövzu planı: 45 saat (mühazirə 30, seminar 15)

S/N	Keçirilən mühazirə və seminar məşğələlərinin məzmunu	Mühazirə	Sem.məşğ	Tarix

1	Mühazirə--1 Kənd təsərrüfatı maşınlarına texniki xidmətin göstərilməsi. Təhlükəsizlik texnikası qaydaları. Plan : 1. Maşınların etibarlılığı haqqında anlayış. 2. Maşınlara texniki xidmət və onların təmiri. 3. Kənd təsərrüfatı maşınlarında təhlükəsizlik texnikası qaydaları.	2		
2	Mühazirə-2 Maşınlara texniki xidmət vasitələri və avadanlıqları Plan: 1. Kənd təsərrüfatının təmir—xidmət bazası. 2. Texniki xidmət vasitələri. 3. Maşınlarda texniki xidmət avadanlıqları. 4. Diaqnostlaşdırma vasitələri.	2		
3	Mühazirə--3 Maşınlara texniki xidmətin təşkili. Növbəlik texniki xidmət. Plan: 1. Təsərrüfatlarda texniki xidmətin təşkili. 2. Texniki xidmətin təşkilində əmək bölgüsü. 3. Texniki xidmətin planlaşdırılması. 4. Növbəlik texniki xidmət.	2		
4	Mühazirə--4 Qış vaxtında kənd təsərrüfatı maşınlarının istismarı və onlara texniki xidmət. Maşınların yoxlama yürüşü. Plan: 1. Qış şəraitində maşınların işə hazırlanması. 2. Maşınların yoxlama yürüşü. 3. Maşınların saxlanması təşkili və qaydaları.	2		
5	Mühazirə--5 Kənd təsərrüfatı bitkilərinin səpilməsi, ekilməsi. Toxum səpən və əkən maşınlar. Plan: 1. Torpağın səpin üçün hazırlanması. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin səpilməsi və ekilməsi. 2. Səpinə qoyulan aqrotexniki tələblər. 3. Toxumsəpən və əkən maşınlarından istifadə qaydaları.	2		

6	Muhazirə--6 Toxum səpən maşınlardan istifadə edilməsi. Plan: 1. Toxum səpən maşınlara toxum və gübrələrin doldurulması, səpin normalarının nizamlanması. 2. Toxum səpən maşınların cığıraçları, maşınların iş üsulları. 3. Cərgələrdə toxumların basdırılma qaydası, cərgələrarası becərilən bitkilərin səpilməsi.	2		
7	Muhazirə--7 Kartof əkinində səpin texnikası. Pambığın səpilməsi. Plan: 1. Kartof əkinində səpin texnikası. 2. Kartof əkən maşının texnoloji prosesi. 3. Pambığın səpilməsi. Pambiq səpən maşınlar.	2		
	Muhazirə--8 Üzvi və qeyri--üzvi gübrə səpən maşınların iş prinsipi və maşınlarla işləmək. Plan: 1. Bərk və maye halında olan üzvi gübrələrin səpilməsi. 2. Torf mineral kompost qarışığı. Üzvi gübrələri dağıdan texnikalar haqqında. 3. Peyin şiresi və mineral gübrələri səpələyən maşınlar.	2		
	Muhazirə--9 Bərk və maye halında olan mineral gübrələrin səpilməsi. Plan: 1. Mineral gübrələr və onlardan istifadə. 2. Gübrə səpən maşınlardan istifadə qaydası. 3. Diskli və ya mərkəzdən qaçan gübrə səpən maşınlar.	2		
	Muhazirə--10 Dəqiq toxum səpən maşınlar. Plan: 1. Pnevmatik toxum səpən maşınlar. 2. Dəqiq toxum səpən maşınların cığıraçları və çiləyici texnika.	2		

	Məruzə--11. Müxtəlif bitkilərə qulluq üçün olan maşınların iş prinsipi və torpağın səpinə hazırlanması. Plan: 1. Malalar. Dişli malalar haqqında. 2. Diskli malalar. Ağır diskli malalar. 3. Kombina edilmiş ağır diskli malalar.	2		
	Muhazirə--12 Bitki mühafizə vasitələrini çiləyən maşın və avadanlıqlar, onların işə hazırlanması və istifadə edilməsi. Plan: 1. Bitki mühafizə vasitələrini çiləyən çiləyicilərin növləri. 2. Çiləyicilərin işçi orqanları və çiləyicilərin doldurulması. 3. Çiləyicilərin yoxlanılması və normaya nizamlanması.	2		
	Muhazirə--13. Yığım maşınlarının iş prinsipi və işə hazırlanması və istifadəsi. Plan: 1. Kombaynlar. Taxıl yığan kombaynlar 2. Taxıl yığan kombaynların texnoloji prosesi. Kombaynın işə hazırlanması.	2		
	Muhazirə--14 Pambıq yığan kombaynların növləri və iş üsulları. Plan: 1. Pambıq yığan kombaynlar. Onların quruluşu. 2. Pambıq yığan kombaynların iş üsulları.	2		

Mühazirə-15 Kənd təsərrüfatı maşın və aqreqatları işləyərkən təhlükəsizlik tədbirləri. Plan: 1.Kənd təsərrüfatı maşınlarında iş vaxtı təhlükəsizlik qaydaları 2.Kənd təsərrüfatı aqreqatlarının işçi orqanları ilə davranma qaydaları	2		
Laboratoriya məşğələləri 1. Maşınlara texniki xidmət və onların təmiri. 2.Maşınlara texniki xidmət vasitələri və avadanlıqları 3.Maşınlara texniki xidmətin təşkili. 4. Texniki xidmətin planlaşdırılması. Növbəlik texniki xidmət. 5.Qış şəraitində maşınların işə hazırlanması. 6. Toxum səpən və əkən maşınlar 7. Toxum səpən maşınların çıxışları, maşınların iş üsulları 8. Üzvi və qeyri—üzvi gübrə səpən maşınların iş prinsipi və maşınlarla işləmək.	2 2 2 2 2 2 2 1		
XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar. "Toxum səpən və əkən maşınları"			

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar. "Toxum səpən və səpinə qulluq edən maşınlar" fənninin tədrisi zamanı tələbələr k/t maşınları haqqında məlumat alaraq, maşınlara texniki xidmət göstərməyi, səpin maşınlarının texnoloji quruluşunu öyrənərək, onlara texniki xidmət göstərməyi bacarmalıdırlar.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri: Kənd təsərrüfatı maşınlarına texniki xidmət göstərməyi, onların təmiri, texniki xidmət vasitələrini, texniki xidmətin təşkilində əmək bölgüsünü, texniki xidmətin göstərilməsini öyrənmək. Toxum səpən maşınlar və əkən maşınlar, onlardan istifadə qaydalarını bilməlidirlər. Kartof əkinində səpən maşınlar, pambıq səpən maşınlar haqqında geniş məlumatlar almalı.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi.

XIV. Birinci kollokvium sualları:

- 1.Kənd təsərrüfatı maşınlarının etibarlılığı haqqında anlayış.
2. Maşınlara texniki xidmət və onların təmiri.
3. Kənd təsərrüfatının təmir-xidmət bazası.
- 4.Texniki xidmət vasitələri.
5. Təsərrüfatlarda texniki xidmətin təşkili.
6. Texniki xidmətin təşkilində əmək bölgüsü.
7. Növbəlik texniki xidmət.
8. Qış şəraitində maşınların işə hazırlanması.
9. Maşınların yoxlama yürüşü.
10. Səpinə qoyulan aqrotexniki tələblər.

İkinci kollokvium sualları:

1. Toxum səpən və əkən maşınların istifadə qaydaları.
2. Toxum səpən maşınların çıxışları, maşınların iş üsulları.
3. Cərgələrdə toxumların basdırılma qaydası.
4. Kartof əkən maşınının texnoloji prosesi.
5. Peyin şirəsi və mineral gübrələri səpələyən maşınlar.

6. Mineral gübrələr və onlardan istifadə.
 7. Pnevmatik toxum səpən maşınlar.
 8. Malalar. Dişli malalar haqqında.
 9. Bitki mühafizə vasitələrini çiləyən çiləyicilərin növləri.
 10. Kombaynlar. Taxıl yığan kombaynlar.
-

XV. İmtahan sualları:

Blok-1

1. Kənd təsərrüfatı maşınlarının etibarlılığı haqqında anlayış.
2. Maşınlara texniki xidmət və onların təmiri.
3. Kənd təsərrüfatı maşınlarında təhlükəsizlik texnikası qaydaları
4. Kənd təsərrüfatının təmir-xidmət bazası
5. Texniki xidmət vasitələri
6. Maşınlarda texniki xidmət avadanlıqları
7. Diaqnostlaşdırma vasitələri
8. Təsərrüfatlarda texniki xidmətin təşkili

Blok-2

9. Texniki xidmətin təşkilində əmək bölgüsü
10. Texniki xidmətin planlaşdırılması
11. Növbərlik texniki xidmət
12. Qış şəraitində maşınların işə hazırlanması
13. Maşınların yoxlama yürüşü
14. Maşınların saxlanması təşkili və qaydaları
15. Torpağın səpin üçün hazırlanması, bitkilərin səpilib ekilməsi
16. Səpinə qoyulan aqrotexniki tələblər
17. Toxum səpən və əkən maşınlardan istifadə qaydaları

Blok-3

18. Toxum səpən maşınlara toxum və gübrələrin doldurulması, səpin normaları
 19. Toxum səpən maşınların cığır açanları, maşınların iş üsulları
 20. Cərgələrdə toxumların basdırılma qaydası
 21. Kartof əkinində səpin texnikası
 22. Kartof əkən maşınının texnoloji prosesi
 23. Pambığın səpilməsi. Pambıq səpən maşınlar
-

24.Berk və maye halında olan üzvü gübrələrin səpilməsi

25.Torf mineral kompost qarışığı

26.Peyin şirəsi və mineral gübrələri səpən maşınlar

Blok-4

27.Mineral gübrələr və onlardan istifadə

28.Gübrəsəpən maşınlardan istifadə qaydası

29.Diskli və mərkəzdən qaçan gübrəsəpən maşınlar

30.Pnevmatik toxumsepən maşınlar.

1.Dəqiq toxumsepən maşınların çıxaraçanları. Çiləyici texnika

32.Malalar. Dişli malalar haqqında

33.Diskli malalar.Ağır diskli malalar

34.Kombinə edilmiş ağır diskli malalar

Blok-5

35.Bitki mühafizə vasitələrini çiləyən çiləyicilərin növləri

36.Çiləyicilərin işçi orqanları və çiləyicilərin doldurulması

37.Çiləyicilərin yoxlanılması və nizamlanması

38.Kombaynlar.Taxıl yığan kombaynlar.

39.Taxılıyığan kombaynların texnoloji prosesi

40.Pambıqyığan kombaynların quruluşu

41.Pambıqyığan kombaynların iş üsulları

42.Kən təsərrüfatı maşınlarında iş vaxtı təhlükəsizlik qaydaları

43.Kənd təsərrüfatı aqreqatlarının işçi orqanları ilə davranma.

"Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasının 01 sayılı protokolu 12.09.2025 ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi:
Kafedra müdiri:

b/m I. Imanov. b/m A. Calalov.
dos. R. Əliyev

